

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра економіки та підприємництва

Козир Марина Віталіївна

Обґрунтування стратегії розвитку конкурентоспроможності
підприємств портової інфраструктури

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 076 «Підприємництво, біржова
діяльність і торгівля»

Науковий керівник:
к.е.н., доцент Семенчук Ірина Миколаївна

Рецензент:
канд. екон. наук, доц. Черненко К.П.

Миколаїв 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Конкурентоспроможність портових послуг визначається наявністю конкурентних переваг, а властивістю конкурентних переваг є їх підпорядкованість впливу різних чинників. Для досягнення конкурентної переваги необхідні комплексні зусилля. Іноді і їх недостатньо в результаті дії зовнішніх чинників. Більш того, одні й ті ж фактори можуть, як посилити, так і послабити конкурентні переваги. При цьому на конкурентоспроможність морського торгового порту в сучасних умовах впливають фактори різних рівнів, які визначають специфічні особливості портових послуг.

Розвитку теоретико-методологічних основ конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури присвячено праці когорти вчених, а саме Бойко С.В. обґрунтував особливості портових послуг та виділив фактори портової діяльності з точки зору їх впливу на ефективність діяльності вантажних портів [1, с.10], Меркт Е. В., визначила коло факторів конкурентоспроможності портових підприємств [2, с.75], і Марченко В.Т. охарактеризувала фактори впливу на прибутковість портових послуг [3, с.249]. Але незважаючи на цінність наукових доробків залишилися не доопрацьованими методики розробки моделі стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури, що доводить актуальність теми магістратської роботи.

Предмет та об'єкт дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади та практичні аспекти стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Об'єктом дослідження є процес стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є узагальнення теоретико-методологічних засад розвитку конкурентоспроможності підприємств портової

інфраструктури та аналіз її недоліків і переваг, розробка шляхів вдосконалення стратегічного розвитку конкурентоспроможності підприємств.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі задачі:

- узагальнити теоретико-методологічні засади стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури;
- оцінити нормативно-правові засади конкурентоспроможності підприємств;
- обґрунтувати методи підвищення стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств;
- проаналізувати розвиток підприємств портової інфраструктури;
- проаналізувати конкурентоспроможність підприємств портової інфраструктури;
- оцінити стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури;
- обґрунтувати стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури на прикладі ТОВ МСП Ніка-Тера;
- розробити модель стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Методи дослідження. Теоретичну і методичну базу дослідження становлять наукові підходи, принципи і концепції, подані в працях закордонних та вітчизняних науковців і фахівців в сфері портової інфраструктури. У процесі дослідження в магістерській роботі були використані загальні та спеціальні методи дослідження, а саме: абстрактно-логічний метод (при обґрунтуванні сутності методів підвищення стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств); систематизація (при аналізі розвитку підприємств портової інфраструктури); узагальнення (при теоретико-методологічні засади стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури); порівняльного аналізу (при аналізі конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури); статистичного аналізу (при аналізі розвитку підприємств портової інфраструктури); комплексний підхід (при розробці

моделі стратегічного розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури).

Наукова новизна одержаних результатів. Основні висновки, результати, рекомендації та пропозиції обґрунтовані в магістерській роботі полягають в наступному:

Удосконалено:

– визначення конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури, яке на відміну від існуючих охоплює специфіку галузі;

– підходи формування стратегії підприємств портової інфраструктури на основі SWOT-аналізу розроблено стратегічні напрямки розвитку підприємств;

Набуло подальшого розвитку:

– розроблено модель стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури, яка забезпечують умови для адаптації їх в нестабільних економічних умовах.

Публікації. Висновки, результати, рекомендації та пропозиції дослідженні в магістерській роботі апробовано в науковій статті - 0,4 д.а.

Практичне значення одержаних результатів. Рекомендації та пропозиції розроблені в магістерській роботі можуть бути використанні в практичній діяльності портової сфери.

Структура та обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел. В роботі 13 таблиць, 12 рисунків. Список використаних джерел 85. Загальний обсяг роботи - 110 сторінок комп'ютерного набору.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження, його методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення одержаних результатів.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури» обґрунтовується, що загальним показником конкурентоспроможності компанії є прибутковість економічної діяльності і стійке положення на ринку.

Розглянуто методичні підходи до аналізу конкурентоспроможності підприємств, що найчастіше використовуються у вітчизняній економіці.

Параметричний метод є найпоширенішим з економічно-математичних методів у вітчизняній практиці. Даний метод застосовується для визначення конкурентоспроможності різних категорій, у тому числі товару, окремого підрозділу підприємства або фірми в цілому. Основним недоліком цього методу є обмеженість прогнозованого рівня конкурентоспроможності, адже узагальнений показник характеризує наявну позицію підприємства порівняно з конкурентом.

Метод аналізу конкурентоспроможності підприємства ґрунтується на основі норми споживчої вартості та припускає визначення параметрів діяльності підприємства окремо на технічному, екологічному, соціально-психологічному та юридичних блоках.

Слід зазначити, що в цілому для оцінки механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємства доцільно використовувати різні підходи: ресурс, фактор, рейтинг. Зазначимо, що на всіх рівнях управління механізмом забезпечення конкурентоспроможності підприємств механізм державного регулювання економіки визначається окремо.

Додаємо, що нестабільність ринкового середовища супроводжуються ускладненням економічних явищ, що обумовлює об'єктивну необхідність вдосконалення механізму забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних

підприємств. В даний час практично немає загальновизнаних наукових досягнень, які дозволили б вирішувати проблеми цього рівня в рамках однієї діалектичної основи досвіду, поточного стану і довгострокових завдань суб'єктів підприємництва.

В економічній літературі розглядається значна кількість визначень КС підприємства, деякі з них представлено у табл. 1. Зазначимо, що деякі автори використовують терміни «компанія», «фірма», «організація» тощо, але це не змінює об'єкт дослідження КС, тому тут і далі буде використовуватися виключно термін «підприємство» як такий, що вживається найчастіше і відповідає національному законодавству.

Таблиця 1

Основні визначення конкурентоспроможності підприємства

Автор	Визначення
Р. Фатхутдінов	КС підприємств – це їх реальна і потенціальна можливість у існуючих для них умовах проектувати, виготовляти та збувати товари, які за своїми ціновими та неціновими характеристиками більш привабливі для споживачів, ніж товари конкурентів.
В. Дикань	КС підприємства характеризує динамічний процес специфічних відносин між виробниками однакової або аналогічної продукції, що визначається КС товару (товарної маси) та ефективністю виробництва та управління.
Ю. Іванов	Система, що складається із безперервної взаємодії чинників і характеризує ступінь реалізації потенційних можливостей підприємства щодо набуття та утримання протягом достатньо довгого проміжку часу конкурентних переваг.
К. Щиборщ	КС підприємства – поточний стан підприємства на ринку (в першу чергу – частка ринку, що воно займає) та тенденції його зміни.
Ю. Продіус	КС підприємства є узагальнюючим показником, що об'єднує КС продукції та виробництва, та характеризую відмінності у розвитку досліджуваного підприємства від підприємств-конкурентів.

Х. Фасхiev	КС підприємств – це їх реальна і потенційна здатність розробляти, виготовляти, збувати та обслуговувати в конкретних сегментах ринку конкурентоспроможні вироби.
------------	--

Відзначимо, що всі ці поняття доповнюють одне одного, тому що автори трактують зміст конкурентоспроможності під власним кутом зору. Узагальнення цих визначень дозволяє відокремити такі суттєві характеристики конкурентоспроможності підприємства як економічної категорії: залежність від ефективності роботи підприємства; короткострокові та довгострокові складові; залежність від конкурентоспроможності товару; порівняльний характер.

Узагальнюючи наведені підходи до сутнісних характеристик поняття конкурентоспроможності підприємства, запропоноване власне визначення. Конкурентоспроможність підприємства – це основні показники рівня конкурентоспроможності: ймовірність додаткових витрат і затримки вантажу, наявність спеціалізованих складів, відсоток розкрадання і псування вантажів, цілорічна робота, відсоток розкрадання і псування вантажів, наявність розвиненої портової інфраструктури, рівень наскрізної ставки і транзитний час доставки вантажу від станції відправника до порту призначення або від порту відправника до складу одержувача; тривалість пільгового зберігання вантажів.

У другому розділі «Аналіз стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури України» проаналізовано розвиток підприємств портової інфраструктури, проаналізовано конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури та оцінено стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Оскільки конкурентоспроможність показує результат взаємодії всіх внутрішніх елементів системи (виробничої, економічної, науково-технічної) та зовнішніх зв'язків між промисловими підприємствами, тому для істотного поліпшення результатів діяльності необхідно перейти за межі сфери діяльності

де використовуються принципово нові інноваційні управлінські рішення і стратегічні альтернативи.

Отже з вище констатованого можна зробити висновок, що використання інноваційних методів дозволяє вимірювати і прогнозувати конкурентоспроможність промислових підприємств, проводити поглиблений аналіз напрямків зростання і резервів, а також дослідити найбільш вигідні способи його збільшення. Вибір методу дослідження повинен бути обґрунтований з точки зору його застосування для вирішення даного конкретного завдання оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Стратегічний розвиток портів необхідно пов'язати з визначенням структури вантажопотоку на майбутній час та підвищенням рівня конкурентоспроможності українських портів у Чорноморсько-Азовському регіоні. При цьому слід мати на увазі, що особливістю сучасного етапу еволюційного розвитку портів є їх перетворення із звичайних пунктів перевалювання вантажів та обслуговування пасажирів на великі дистрибуторські вузли та промислово-логістичні центри.

Вважаємо, що за таких умов важливими напрямками розвитку портів мають стати такі:

- створення регіональних портових кластерів, пов'язаної з перевалкою та обробкою вантажів, а також із різноманітними сервісними послугами щодо вантажів, суден та пасажирів які об'єднують підприємства різних видів діяльності;

- розробка ефективної нормативно-законодавчої бази, що сприятиме розвитку портової інфраструктури, підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняних портів, їх інтеграції у світову систему вантажорозподілу та формам державно-приватного партнерства,;

- для забезпечення вимог щодо формування ефективної інфраструктури міжнародних транспортних коридорів модернізація та розвиток залізнично-автомобільних шляхів та інших портових об'єктів;

- будівництво нових та удосконалення діючих високотехнологічних спеціалізованих перевантажувальних комплексів, у тому числі для нових видів вантажів (наприклад, LNG);

- удосконалення технології перевантаження традиційних вантажів, що забезпечить інтенсифікацію обробки транспортних засобів;

- проведення портової реформи, яка б передбачала розподіл комерційних та адміністративних функцій, зміну організаційно-економічного механізму регулювання портової діяльності на цілком прийнятну, ефективна та гнучку у як для приватних учасників, так і для держави.

Останнім часом Україна значно втратила свої позиції на ринку портових послуг. Отже, на початку фінансової кризи, коли всі країни почали шукати рішення для оптимізації процесів доставки товарів, в Україні портові податки та інші тарифи на доставку товарів були значно збільшені, і тому національні порти були неконкурентоспроможні на ринку портових послуг, отже, в загальній ланцюжку руху товарів і пасажирів уздовж основних потоків рух (шоце).

Можна зробити висновок, що при розрахунку «Індексу конкурентоспроможності» за показником «Якість морських портів» необхідно враховувати кількість і обсяг потоків товарів, оброблюваних портами певної держави, з урахуванням географічних умов їх розташування. Використовуючи кореляційні і графічні методи, була встановлена щільність взаємозв'язків цих факторів.

Використовуючи дані аналізу, були отримані інструменти для правильної оцінки і коригування поточної стратегії розвитку морських транспортних інфраструктури.

У третьому розділі «Вдосконалення стратегічного розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури» удосконалено підходи формування стратегії підприємств портової інфраструктури на основі SWOT-аналізу, сформовано стратегічні напрямки розвитку підприємств та розроблено модель стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств

потової інфраструктури, яка забезпечує умови для адаптації їх в нестабільних економічних умовах.

За допомогою встановлення взаємозв'язків між сильними і слабкими сторонами підприємства й зовнішніми можливостями і загрозами нами було розроблено та обґрунтовано систему заходів для формування стратегії підприємства.

Для цього сформовано розширену матрицю SWOT-аналізу (табл. 2). При цьому утворено чотири поля на перетині розділів:

- поле "сильні сторони та можливості";
- поле "сильні сторони та загрози";
- поле "слабкі сторони та можливості";
- поле "слабкі сторони та загрози".

Таблиця 2

Розширена матриця SWOT-аналізу для підприємства
ТОВ «МСП Ніка-Тера»

Внутрішнє середовище	S (strength) – сильні сторони	W (weaknesses) – слабкі сторони
	1. Висока якість наданих послуг. 2. Гнучка політика цін. 3. Вигідне географічне положення. 4. Налagodжена транспортна система.	1. Недостатній рівень кваліфікації кадрів. 2. Нестійке фінансове становище підприємства. 3. Низька рекламна активність. 4. Слабка маркетингова політика.
Зовнішнє середовище	O (opportunities) – можливості	T (threats) – загрози
	1. Розширення асортименту обладнання. 2. Розвиток конкурентних відносин. 3. Залучення висококваліфікованого персоналу. 4. Створення нових каналів збуту. 5. Використання інноваційних технологій.	1. Посилення конкурентного тиску. 2. Високий рівень інфляції в країні. 3. Девальвація національної валюти в країні. 4. Соціально-політична нестабільність в країні. 5. Зниження врожаю с-г продукції в Україні.

	Можливості	Загрози
Сильні сторони	<ol style="list-style-type: none"> 1. Широкий асортимент та висока якість продукції будуть сприяти виходу на нові ринки. 2. Використання нових технологій дозволить знизити витрати. 3. Приваблення нових клієнтів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Посилення конкурентного тиску буде спричиняти додаткові фінансові витрати. 2. Стратегія підприємства буде впливати від змін конкуренції, рівня інфляції та від соціально-політичної нестабільності в країні. 3. Ефективний моніторинг дозволить вчасно виявити тенденції зміни попиту
Слабкі сторони	<ol style="list-style-type: none"> 1. Збільшення прибутку за допомогою методу адаптивності управління. 2. Оптимізувати обсяги постачання. 3. Збільшення об'ємів перевалки. призведе до збільшення оборотних засобів і витрат. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нестача персоналу ускладнює швидке реагувати в умовах кризи на підприємстві. 2. Несприятлива державна політика, високі розміри податків можуть привести до негативних наслідків на підприємстві. 3. Високі витрати погіршать конкурентну позицію підприємства.

Отже, аналіз зовнішнього середовища включає розгляд зовнішніх елементів оточення підприємства. Важливий доробок аналізу зовнішнього середовища - виявлення існуючих і потенційних можливостей і загроз, з якими стикається підприємство. Виникнення можливостей обумовлюється тенденціями здатними привести до значного зростання обсягу продажів і прибутку. Іншим вкладом аналізу зовнішнього середовища є виявлення всередині підприємства та в його оточенні стратегічних невизначеностей, що впливають на ефективність стратегії.

Виходячи з означеного відзначимо, що за допомогою SWOT-аналізу визначено зовнішні можливості та загрози і сильні та слабкі сторони підприємства, на основі яких розроблено стратегічні напрямки та сформовано перелік заходів, що є надзвичайно важливим у процесі формування стратегії

підприємства портової інфраструктури. Реалізація SWOT-аналізу на практиці дає змогу перетворити власні слабкі сторони в сильні та усунути зовнішні загрози за рахунок наявних можливостей.

В роботі прийнято під стратегією розуміти засіб, який використовується для досягнення перспективної мети. Це положення дозволяє зробити висновок, що формування стратегії розвитку порту означає вибір пріоритетного напрямку розвитку, форму організаційного розвитку (ФОР) і форму менеджменту, які забезпечать досягнення перспективної мети порту.

Запропоновано вибір пріоритетного напрямку здійснювати на підставі матриці І. Ансоффа.

2 Традиційний ринок Нові послуги	4 Новий ринок Нові послуги
1 Традиційний ринок Традиційні послуги	3 Новий ринок Традиційні послуги

Рис. 3.1. Варіанти пріоритетного розвитку порту

Дане дослідження дає інтерпретацію цієї матриці по відношенню до морських портів.

Стратегією розвитку порту розуміють, що цей процес суб'єктивний і індивідуальний, залежить від конкретних економічних і політичних умов, а його реалізація залежить від вищого керівництва порту.

Конкуренція, ринкові умови і конкурентне середовище є тріадою економічних категорій, які складають основу ринкового механізму регулювання процесу суспільного виробництва і споживання.

У формалізованому вигляді процес конкуренції в сфері портових послуг $P(c)$ можна подати у вигляді декартового добутку ринкової пропозиції $Q(np)$ і ринкового попиту $Q(cn)$, що реалізуються на часовому відрізку T . Даний процес реалізується в напрямі оптимізації ефективності розвитку порту $opt\ Effect(nopt)$. Де i - індекс порту, k - індекс користувача портових послуг (трейдера, вантажного клієнта), t - індекс часового періоду (тиждень, декада, місяць, квартал, ...).

Основними принциповими положеннями запропонованої моделі є:

- безпосередня взаємодія портів і користувачів стивідорних послуг здійснюється на ринку портових послуг;
- взаємодія реалізується у формі конкурентної боротьби, яку ведуть господарюючі суб'єкти, просуваючи на ринок свої вантажопотоки і стивідорні послуги;
- конкуренція провадиться за обмежений попит споживачів портових послуг – вітчизняних та іноземних трейдерів;
- конкуренція веде до перерозподілу вантажопотоків між портами;
- конкуренція розвивається у межах відповідного номенклатурного сегменту ринку в тій мірі, в якій дозволяють це зробити бар'єри ринку і рівень концентрації на ньому конкурентів;
- порти в конкурентній боротьбі намагаються отримати максимально можливий прибуток.

Розглядаючи різні підходи до характеристики конкурентоздатності підприємств, можна зробити висновок, що конкурентоздатність порту – це властивість порту як суб'єкта ринку портових послуг, яка характеризує ступінь відповідності ринкового потенціалу порту (організаційно-технічного, соціально-економічного і геополітичного) вимогам і запитам користувачів портових послуг; визначає ринкові позиції (частку ринку) порту; заважає перерозподілу ринку на користь конкурентів.

З цих позицій пропонується оцінювати конкурентоздатність порту на підставі інтегрованого показника, який враховує комплексний потенціал порту в динаміці його розвитку (рейтингова оцінка): де r_k – ранг порту відносно k -го виду ресурсів, $k=1, \dots, h$; h - число внутрішніх і зовнішніх ресурсів порту.

Конкурентне середовище морських торговельних портів характеризується своїми чинниками, які формують конкурентоздатність порту. Для формування стратегії розвитку портів в умовах маргіальної української економіки необхідно виявити ці чинники та оцінити їх за ступенем впливу на конкурентоздатність. В роботі ця задача розв'язується в чотири етапи. На першому здійснювався вибір і обґрунтування чинників, які впливають на конкурентоздатність українських портів.

На другому етапі чинникам, які були включені до базової сукупності з її деяким розширенням, була надана експертна оцінка. В ролі експертів, яким була направлена спеціальна анкета, виступали представники портів, залізничних і автотранспортних підприємств, експедиторських, агентських, судноплавних, торгових, промислових, консалтингових, сюрвейерських, страхових та інших організацій з усіх приморських регіонів України.

На третьому етапі треба визначити групові рівні факторів $R_j(g)$. Щоб підвищити достовірність резюме експертних думок, результати обробки оцінки для кожної експертної групи були по-різному перевірені на узгодженість думок і не випадковість їх однотайності. Для цього використовувалися коефіцієнт узгодження і критерій χ^2 –Пірсона.

На четвертому етапі аналіз результатів дослідження базисної сукупності чинників. Мета його в тому, щоб на перехресті думок експертів різних груп з'ясувати об'єктивність характеру впливу на конкурентоздатність порту всіх 15-ти чинників, що були включені до сукупності, яка розглядалася.

Результати дослідження свідчить про суттєві зміни у пріоритетності їх впливу, що склалася на сьогоднішній день. Якщо до цього часу домінувала точка зору, що найбільший вплив на конкурентоздатність портів має вартість

навантажувально-розвантажувальних робіт та інших портових послуг, то опитування і аналіз його результатів свідчать, що на цій точці зору залишилися тільки представники портів. Експерти інших груп на перше місце поставили якість портових робіт і послуг, серед елементів якої головна роль належить терміну проходження вантажів через порт та інформаційному забезпеченню цього процесу. Це свідчить про те, що для підвищення ефективності роботи портів і формування стратегії їх розвитку у конкурентному середовищі керівництву слід змінити акценти у своїй роботі приділяючи основну увагу фактору, який названий першим.

Економіко-організаційний механізм формування конкурентної стратегії для морських портів» - присвячена розробці концептуальної схеми економіко-організаційного механізму формування конкурентної стратегії для морських портів, виявлення завдань портового маркетингу, як основний важіль для реалізації цієї стратегії, а також визначити основні способи її реалізації. Кожен з цих блоків організаційно-економічного механізму містить різні альтернативні варіанти, через які може пройти розвиток порту.

Вибір перекидальних опцій здійснюється адміністрацією порту в залежності від ситуації, що складається в конкурентному середовищі. У той же час в підрозділі управління портами є важливий елемент, який є одним з найбільш важливих для реалізації конкурентної стратегії порту. Це портовий маркетинг, який практично не використовується в морських торговельних портах України.

Основною маркетинговою метою розвитку порту є збільшення частки ринку, контрольованої портом. В цьому відношенні портовий маркетинг фокусується на стратегіях і забезпечує рішення тріади інформаційних, дослідницьких і рекламних завдань. Вибір конкурентної стратегії, яка відповідає інтегрованому ринковому потенціалу, буде декларативним, якщо не будуть визначені умови, необхідні для реалізації його економічного і організаційного механізму. Основною умовою є те, що керівництво порту ставить під особливий контроль фактори, які мають найбільший вплив на його

конкурентоспроможність. Кожен порт, в залежності від персоналу, організаційного, технічного і соціально-економічного потенціалу, повинен визначити для себе основні ключові фактори.

Проведений в роботі аналіз чинників, що впливають на конкурентоспроможність, дозволяє рекомендувати як пріоритети такі чинники: якість портових послуг, вартість портових послуг, управління портами, інформаційна система, психологічний клімат в порту, відносини з організаціями та компетентність персоналу.

ВИСНОВКИ

Отримані результати магістерського дослідження надають змогу зробити наступні висновки теоретико-практичного характеру та запропонувати такі рекомендації для розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури:

1. Узагальнюючи теоретико-методологічні засади стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури можна зробити висновок, що особливості сучасного розвитку національної економіки і нестабільність ринкового середовища супроводжуються ускладненням економічних явищ, що обумовлює об'єктивну необхідність вдосконалення механізму забезпечення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. В даний час практично немає загальновизнаних наукових досягнень, які дозволили б вирішувати проблеми цього рівня в рамках однієї діалектичної основи досвіду, поточного стану і довгострокових завдань суб'єктів підприємництва. Удосконалено визначення конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури, яке на відмінну від існуючих охоплює специфіку галузі

2. Оцінивши нормативно-правові засади конкурентоспроможності підприємств можна зробити висновок, що законодавчі основи забезпечення захисту економічної конкуренції встановлюються в таких правових актах, як Конституція України, закони України «Про Антимонопольний комітет України», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про захист економічної конкуренції».

3. Обґрунтувавши методи підвищення стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств можна зробити висновок, що використання певних методів дозволяє вимірювати і прогнозувати конкурентоспроможність промислових підприємств, проводити поглиблений аналіз напрямків зростання і резервів, а також дослідити найбільш вигідні способи його збільшення. Вибір методу дослідження повинен бути

обґрунтований з точки зору його застосування для вирішення даного конкретного завдання оцінки конкурентоспроможності підприємства.

4. Проаналізувавши розвиток підприємств портової інфраструктури можна зробити висновок, що Україна значно втратила свої позиції на ринку портових послуг. Отже, на початку фінансової кризи, коли всі країни почали шукати рішення для оптимізації процесів доставки товарів, в Україні портові податки та інші тарифи на доставку товарів були значно збільшені, і тому національні порти були неконкурентоспроможні на ринку портових послуг.

5. Проаналізувавши конкурентоспроможність підприємств портової інфраструктури можна зробити висновок, що результати аналізу підтверджують проблему розвитку державних стивідорних компаній (ДСК), знос основних фондів яких становить понад 80 %. Щорічно ДСК втрачають вантажопотоки на користь приватних стивідорних компаній і терміналів. Це, крім іншого, загострює проблему забезпечення конкурентоспроможності морських торгових портів України.

6. Оцінивши стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури можна зробити висновок, що стратегічний розвиток портів необхідно пов'язати з визначенням структури вантажопотоку на майбутній час та підвищенням рівня конкурентоспроможності українських портів у Чорноморсько-Азовському регіоні. При цьому слід мати на увазі, що особливістю сучасного етапу еволюційного розвитку портів є їх перетворення із звичайних пунктів перевалювання вантажів та обслуговування пасажирів на великі дистриб'юторські вузли та промислово-логістичні центри.

7. Обґрунтувавши стратегію розвитку конкурентоспроможності встановлено, що за останні три роки за рахунок плідної праці команди і стратегічного менеджменту порт досягнув абсолютних рекордів та вийшов на лідируючу позицію серед портів України. Удосконалено метод оцінки конкурентоспроможності портової галузі, що дозволить підвищити її ефективності.

8. Розроблено модель стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств потової інфраструктури яка забезпечує умови для адаптації в нестабільних економічних умовах.

АНОТАЦІЯ

Козир М.В. Обґрунтування стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури. – Рукопис. Магістерська робота на здобуття ступеня вищої освіти магістр галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 076 «Підприємництво, біржова діяльність і торгівля» – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Узагальнено теоретико-методологічні засади стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури. Оцінено нормативно-правові засади конкурентоспроможності підприємств. Обґрунтовані методи підвищення стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств.

Проаналізовано розвиток підприємств портової інфраструктури. Проаналізовано конкурентоспроможність підприємств портової інфраструктури. Оцінено стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Обґрунтовано стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури на прикладі ТОВ МСП Ніка-Тера. Розроблено модель стратегії розвитку конкурентоспроможності підприємств портової інфраструктури.

Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність підприємств, портова інфраструктура, стратегія розвитку

ANNOTATION

Kozyr M.V. Justification of the development strategy competitiveness of port infrastructure enterprises. - Manuscript.

Master's work in obtaining a higher education Master of Science in the field of 07 "Management and Administration" of specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" by the educational-professional program "Finance and credit with in-depth study of a foreign language". - Black Sea National University of Petro Mohyla, Nikolaev, 2020.

The theoretical and methodological foundations of strategy development of the competitiveness port infrastructure enterprises are generalized. Regulatory principles of competitiveness of enterprises were evaluated. The methods of increasing the strategy of development of competitiveness of enterprises are substantiated.

The development of the port infrastructure enterprises is analyzed. The competitiveness of the port infrastructure enterprises is analyzed.

The strategy of development of competitiveness of the port infrastructure enterprises was evaluated. The strategy of development of the competitiveness port infrastructure enterprises based on the example of SSP Nika-Tera LLC is substantiated. The model of the strategy of development of competitiveness of the enterprises of sweat infrastructure is developed.

Key words: competition, competitiveness of enterprises, port infrastructure, development strategy